

Soud:	Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí:	06/28/2018
Spisová značka:	7 Tdo 748/2018
ECLI:	ECLI:CZ:NS:2018:7.TDO.748.2018.1
Typ rozhodnutí:	USNESENÍ
Heslo:	Hlavní líčení Krajní nouze Nutná obrana Ublížení na zdraví
Dotčené předpisy:	§ 146 odst. 1 předpisu č. 40/2009Sb. § 28 předpisu č. 40/2009Sb. § 29 předpisu č. 40/2009Sb. § 209 odst. 1 předpisu č. 141/1961Sb.
Kategorie rozhodnutí:	CD

7 Tdo 748/2018-31

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání dne 28. 6. 2018 o dovolání obviněného **V. M.**, podaném proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2017, sp. zn. 11 To 440/2017, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Berouně pod sp. zn. 1 T 14/2017 takto:

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného **V. M.** **odmítá.**

O d ů v o d n ě n í

Rozsudkem Okresního soudu v Berouně ze dne 3. 7. 2017, sp. zn. 1 T 14/2017, byl obviněný **V. M.** uznán vinným přečinem ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku a odsouzen k peněžitému trestu ve výměře 20 denních sazeb po 2 500 Kč, tj. celkem 50 000 Kč se stanovením náhradního trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. a § 229 odst. 1 tr. ř. bylo rozhodnuto o nárocích na náhradu škody.

Uvedeného trestného činu se obviněný dopustil podle skutkových zjištění nalézacího soudu v podstatě tím, že dne 14. 1. 2016 kolem 16:00 hodin na lesní cestě v H., okres B., po předchozím slovním konfliktu udeřil poškozeného **J. Š.** několikrát pěstí do obličeje, a když poškozený spadl na zem, lehl na něj, opět ho několikrát udeřil pěstí do obličeje, poté jej opakovaně kopl do levé strany hrudníku a způsobil mu tím zranění popsaná ve výroku rozsudku s citelným omezením v obvyklém způsobu života po dobu nejméně tří týdnů.

O odvoláních obviněného a poškozeného **J. Š.** rozhodl Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 11. 2017, sp. zn. 11 To 440/2017, tak, že k odvolání obviněného zrušil výrok o náhradě škody týkající se poškozeného **J. Š.** a nově o tomto nároku rozhodl, přičemž odvolání poškozeného **J. Š.** podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítl.

Rozsudek odvolacího soudu napadl obviněný **V. M.** dovoláním, v němž uplatnil důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. d), g), l) tr. ř.

K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. uvedl, že okresní soud provedl v hlavním líčení dne 3. 4. 2017 svědecký výslech poškozeného v jeho nepřítomnosti, neseznámil ho s obsahem této svědecké výpovědi ani mu neumožnil se k ní vyjádřit a nebyl mu přečten její audiozáznam. Při svědecké výpovědi poškozeného v hlavním líčení dne 26. 6. 2017 zase svědek odmítl odpovídat na některé dotazy obhajoby. Dále obviněný namítl (aniž by bylo zřejmé, proč k tomuto dovolacímu důvodu), že v přípravném řízení nebyl upozorněn na možnost prostudovat spis a učinit návrhy na doplnění dokazování.

K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. obviněný uvedl, že soudy se plně nezabývaly hmotně právním posouzením skutku především z toho hlediska, zda nebyl spáchán za podmínek krajní nouze podle § 28 tr. zákoníku nebo nutné obrany podle § 29 tr. zákoníku. Znovu vylíčil svou verzi události s tím, že odvracel nebezpečí vzniklé hrozícím útokem psa poškozeného bojového plemene a že první na něho zaútočil poškozený úderem klackem do hlavy. Mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními je podle obviněného extrémní nesoulad. K tomu zopakoval vybraný obsah některých důkazů v podstatě shodně jako v odvolání a popsal, v čem shledává nedostatky v hodnocení důkazů soudy.

Ve vztahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. namítl, že bylo zamítnuto jeho odvolání do výroku o vině, přestože rozhodnutí soudu prvního stupně bylo založeno na nesprávném právním posouzení skutku. Vyjádřil názor, že obžaloby měl být podle § 226 písm. a) tr. ř. zproštěn, neboť výsledky dokazování ukazují, že se nestal skutek, pro který byl stíhán.

Obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek Krajského soudu v Praze včetně rozhodnutí navazujících zrušil a aby přikázal soudu nové projednání a rozhodnutí věci, a to v jiném složení senátu.

Státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření uvedla, že stejné námitky jako v dovolání uplatnil obviněný v rámci své obhajoby od počátku trestního řízení a vtělil je rovněž do odvolání, takže se jimi zabývaly jak soud nalézací, tak soud odvolací. Neztotožnila se s procesními námitkami obviněného ani s jeho názorem, že skutek měl být posouzen jako jednání v nutné obraně, a navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. dovolání odmítl jako zjevně neopodstatněné.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné (§ 265a tr. ř.), bylo podáno osobou k tomu oprávněnou, tj. obviněným prostřednictvím obhájce [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě k tomu určeném (§ 265e tr. ř.) a splňuje náležitosti obsahu dovolání (§ 265f odst. 1 tr. ř.), avšak je zjevně neopodstatněné.

Nejvyšší soud připomíná, že dovolání nemůže nahrazovat řádné opravné prostředky a neplní funkci jakéhosi „dalšího odvolání“. Je možné je podat jen z některého z důvodů taxativně uvedených v § 265b tr. ř. Konkrétní uplatněné námitky mají relevanci zákonného dovolacího důvodu jen za předpokladu, že mu odpovídají svým obsahem. Z povahy dovolacích důvodů, jak jsou v zákoně taxativně vymezeny, je zřejmé, že dovolání je určeno k nápravě závažných právních vad pravomocných rozhodnutí, a nikoli k tomu, aby skutková zjištění soudů prvního a druhého stupně byla přezkoumávána ještě třetí instancí. Dovolacím důvodem nejsou skutkové námitky, tj. takové námitky, jimiž se dovolatel snaží dosáhnout jiného hodnocení důkazů oproti tomu, jak je hodnotily soudy, a tím i změny ve skutkových zjištěních soudů a nahrazení těchto zjištění jinou verzí skutkového stavu, kterou sám prosazuje.

K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. je dán tehdy, jestliže byla porušena ustanovení

o přítomnosti obviněného v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání. Lze pod něj tudíž podřadit námitku týkající se nepřítomnosti obviněného při prvním výslechu poškozeného v hlavním líčení. S touto námitkou se však již podrobně vypořádal odvolací soud na str. 6 napadeného rozsudku, a to včetně otázky přehrání či poskytnutí zvukového záznamu, a Nejvyšší soud na tuto pasáž v zájmu stručnosti odkazuje s tím, že z hlediska ustanovení o přítomnosti obviněného u hlavního líčení ani z hlediska základního práva obviněného na spravedlivý proces nevykazuje postup nalézacího soudu deficit, jenž by odůvodňoval zásah dovolacího soudu. Lze pouze připomenout, že poškozený J. Š. byl vyslechnut nejprve v hlavním líčení dne 3. 4. 2017 za účasti obhájce obviněného, byť v nepřítomnosti obviněného, který byl poté seznámen s obsahem výpovědi tohoto svědka (§ 209 odst. 1 věta třetí tr. ř.), a poté znovu v hlavním líčení dne 26. 6. 2017 za účasti obviněného i obhájce, jimž bylo umožněno klást svědkovi dotazy a vyjadřovat se, čehož využili (č. l. 539-554) a svědek na dotazy odpovídal. Z hlediska ustanovení § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. je tedy dovolání obviněného zjevně neopodstatněné.

Pro úplnost Nejvyšší soud dodává, že pod uvedený dovolací důvod není podřaditelná námitka obviněného, že v přípravném řízení nebyl upozorněn na možnost prostudovat spis a učinit návrhy na doplnění dokazování. Nicméně ze spisu vyplývá, že prostudovat spis bylo obviněnému spolu s jeho obhájcem umožněno nejprve dne 15. 7. 2016 (č. l. 244) a poté dne 20. 12. 2016 (č. l. 317), přičemž v obou případech byl o termínu řádně vyrozuměn.

K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedený dovolací důvod záleží ve vadné aplikaci hmotného práva na skutkový stav, který zjistily soudy. Směřuje-li tudíž dovolání proti odsuzujícímu rozhodnutí, pak dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. odpovídají takové námitky, v nichž se tvrdí, že skutkový stav, který zjistily soudy prvního a druhého stupně, nevykazuje znaky trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným.

Obviněný založil své dovolání převážně na skutkových námitkách, jež nelze pod deklarovaný dovolací důvod podřadit. Nejvyšší soud jako soud dovolací zásadně nezasahuje do skutkových zjištění soudů prvního a druhého stupně. Učinit tak může jen zcela výjimečně, jestliže to odůvodňuje extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy. V takovém případě má zásah Nejvyššího soudu podklad v ustanoveních čl. 4 a čl. 90 Ústavy.

V posuzovaném případě obviněný sice namítl extrémní rozpor (nesoulad) mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy, Nejvyšší soud se však s touto námitkou neztotožnil. Mezi skutkovými zjištěními Okresního soudu v Berouně, z nichž v napadeném usnesení vycházel také Krajský soud v Praze, na straně jedné a provedenými důkazy na straně druhé není žádný extrémní rozpor. Skutková zjištění soudů mají odpovídající obsahový podklad v provedených důkazech, konkrétně ve svědeckých výpovědích poškozeného J. Š. a nezletilého XXXXX*), které korespondují se znaleckými posudky z oboru zdravotnictví, s lékařskými zprávami, protokolem o ohledání místa činu i protokoly o prohlídce těla s fotodokumentací. Soudy připustily existenci dvou verzí události, avšak přiklonily se k verzi poškozeného, kterou považovaly za prokázanou bez důvodných pochybností. Učinily tak poté, co provedené důkazy podrobně zhodnotily jednotlivě i ve vzájemných souvislostech (§ 2 odst. 6 tr. ř.) a zabývaly se obhajobou obviněného. Postup soudů nevykazuje prvky libovůle, rozhodnutí soudů obou stupňů jsou řádně odůvodněna. Není smyslem řízení o dovolání, aby Nejvyšší soud sám přehodnocoval provedené důkazy a vytvářel vlastní skutková zjištění. Uplatněné námitky dovolatele nemohou vést k závěru o nutnosti zásahu Nejvyššího soudu do skutkových zjištění soudů prvního a druhého stupně za účelem ochrany základního práva obviněného na spravedlivé řízení. Toto právo nebylo nijak

porušeno tím, že na podkladě provedených důkazů soudy učinily závěr, že obviněný je pachatelem trestného činu popsaného ve výroku odsuzujícího rozsudku a že skutkový děj proběhl tak, jak je ve výroku uvedeno.

Pod uvedený dovolací důvod lze při vyšší míře tolerance podřadit námitku týkající se jednání v nutné obraně, respektive krajní nouzi, i když i tato námitka v zásadě vychází ze skutkové verze prosazované obviněným, tedy jiné, než zjistily soudy.

Ustanovení § 28 tr. zákoníku o krajní nouzi říká, že čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. Nejde však o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

Ohledně nutné obrany trestní zákoník v § 29 stanoví, že čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Tvrzení, že by se obviněný bránil po úderu klackem do hlavy, soudy považovaly za nepravdivé a ze svých hodnocení ho vyloučily, tj. při právním posouzení skutku k němu nepřihlížely. Nad rámec tohoto závěru výstižně uvedl odvolací soud, že o nutnou obranu nejde tam, kde útok již fakticky skončil a pachatel reaguje takovým způsobem, že jej ve skutečnosti oplácí či dokonce podniká další útočné činy. Stejně jako soud prvního stupně správně konstatoval, že by nešlo o nutnou obranu ani v případě, že by poškozený udeřil klackem obviněného do hlavy, neboť opakované údery pěstí do obličeje minimálně střední intenzity a kopání do ležící osoby nelze považovat za obranu přiměřenou, zejména měla-li být k útoku poškozeným použita policíí zadokumentovaná suchá větev přibližně o délce 60 cm a průměru 3 cm (na níž navíc byly nalezeny pouze krevní stopy poškozeného). Jednalo by se tudíž o exces z nutné obrany po stránce proporcionality. Ani ze zjištěných drobných poranění obviněného nelze usuzovat na jeho jednání v nutné obraně.

V úvahu nepřicházela ani aplikace ustanovení § 28 tr. zákoníku o krajní nouzi. Dovolatel tuto námitku blíže neodůvodnil. Již odvolací soud správně uvedl, že obviněný mohl mít strach z toho, že pes poškozeného napadne jeho fenku, nicméně viděl, že se tak nestalo, a mohl to i předpokládat na základě znalosti situace a svých zkušeností. Zejména je však podstatné, že popsaným jednáním proti poškozenému nijak neodvracel a nemohl odvrátit případný útok psa poškozeného, nehledě na to, že ani z hlediska krajní nouze by nebyla splněna podmínka proporcionality (způsobený následek nesmí být zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil).

Právní kvalifikace jednání obviněného jako přečinu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku je v souladu se zákonem. Nejvyšší soud proto shledal námitky obviněného týkající se právního posouzení zjištěného skutku zjevně neopodstatněné.

K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.

Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. obviněný uplatnil v návaznosti na důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tedy v alternativě, že bylo rozhodnuto o zamítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku, přestože byl v řízení předcházejícím takovému rozhodnutí dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. Jestliže je však dovolání zjevně neopodstatněné ve vztahu k důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., respektive ve vztahu k oběma ostatním uplatněným dovolacím důvodům, plyne z logiky věci, že

je zjevně neopodstatněné také ve vztahu k důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.

Závěrem k podanému dovolání

Z důvodů uvedených v předchozích částech tohoto usnesení Nejvyšší soud dovolání obviněného V. M. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné odmítl. O dovolání rozhodl v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.

Poučení: Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 28. 6. 2018

JUDr. Petr Hrachovec
předseda senátu
Vypracoval:
JUDr. Josef Mazák

*) Byl použit pseudonym ve smyslu zákona č. 45/2013 Sb.